

Vergaderjaar 2014–2015

34 210 XVIII

Wijziging van de begrotingsstaten van Wonen en Rijksdienst (XVIII) voor het jaar 2015 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

A.	Artikelsgewijze toelichting bij het wetsvoorstel	1
B.	Begrotingstoelichting	3
1.	Leeswijzer	3
2.	De beleidsartikelen	3
3.	Baten-lastenagentschappen	9
3.1	P-Direkt	9
3.2	Uitvoeringsorganisatie Bedrijfsvoering Rijk (UBR)	12
3.3	FMHaaglanden (FMH)	14
3.4	Rijksgebouwendienst (RGD)	16
3.5	Rijksvastgoed- en ontwikkelingsbedrijf (RVOB)	18
3.6	Dienst Vastgoed Defensie (DVD)	18
3.7	Dienst van de Huurcommissie (DHC)	21

A. Artikelsgewijze toelichting bij het wetsvoorstel

Wetsartikelen 1 en 2

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2015 wijzigingen aan te brengen in:

- de begrotingsstaat van Wonen en Rijksdienst;
- de begrotingsstaat inzake de agentschappen.

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen en agent-
schappen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting
toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

mede namens de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

De Minister voor Wonen en Rijksdienst,
S.A. Blok

B. Begrotingstoelichting

1. Leeswijzer

De eerste suppletoire begroting geeft een beeld van de uitvoering van de begroting 2015. De stand van de eerste suppletoire begroting wordt vanaf de stand van de ontwerp begroting 2015 opgebouwd.

Dit begrotingshoofdstuk is een programma-begroting en heeft geen apart centraal apparaatsartikel. De apparaatsuitgaven zijn opgenomen bij de begroting van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (VII).

Tabel budgettaire gevolgen van beleid

In de tabel budgettaire gevolgen van beleid is alleen een inhoudelijke toelichting gegeven bij de mutaties boven € 1 miljoen.

De gepresenteerde budgetflexibiliteit (juridisch verplicht) is de stand per 1 maart 2015.

2. De beleidsartikelen

Beleidsartikel 1. Woningmarkt

Budgettaire gevolgen van beleid (bedragen x € 1.000)

	Stand vastge- stelde begroting 2015	Mutaties 1e supple- toire begroting	Stand 1e supple- toire begroting	Mutaties 2016	Mutaties 2017	Mutaties 2018	Mutaties 2019
Verplichtingen:	3.377.405	138.238	3.515.643	83.078	1.883	25.941	56.387
Uitgaven:	3.335.413	138.238	3.473.651	83.078	1.883	25.941	56.387
Waarvan juridisch verplicht	100%		100%				
1.1 Betaalbaarheid	3.328.246	137.238	3.465.484	82.578	1.383	25.941	56.387
Subsidies	16.815	- 1.900	14.915	- 2.900	- 3.400	- 3.900	- 3.900
Beleidsprogramma betaalbaarheid	508	0	508	0	0	0	0
Bevordering eigen woningbezit	15.186	- 1.900	13.286	- 2.900	- 3.400	- 3.900	- 3.900
Woonconsumentenorganisaties	1.121	0	1.121	0	0	0	0
Opdrachten	617	750	1.367	375	100	0	0
Beleidsprogramma betaalbaarheid	617	720	1.337	375	100	0	0
Onderzoek en kennisoverdracht	0	30	30	0	0	0	0
Inkomensoverdracht	3.296.844	139.167	3.436.011	83.703	3.283	28.441	58.887
Huurtoeslag	3.296.844	139.167	3.436.011	83.703	3.283	28.441	58.887
Bijdragen aan baten-lastenagentschappen	2.872	- 2.872	0	0	0	0	0
Beleidsprogramma betaalbaarheid							
(Agentschap (RvO))	2.872	- 2.872	0	0	0	0	0
Bijdragen aan ZBO's / RWT's	10.291	1.400	11.691	1.400	1.400	1.400	1.400
Huurcommissie	9.976	1.400	11.376	1.400	1.400	1.400	1.400
Overige uitvoeringsinstanties	315	0	315	0	0	0	0
Bijdragen aan andere begrotingshoofdstuk- ken	807	693	1.500	0	0	0	0
Overige uitvoeringsinstanties	807	693	1.500	0	0	0	0
1.2 Onderzoek en kennisoverdracht	7.167	1.000	8.167	500	500	0	0
Subsidies	1.801	0	1.801	0	0	0	0
Samenwerkende kennisinstellingen e.a.	1.801	0	1.801	0	0	0	0
Opdrachten	5.366	1.000	6.366	500	500	0	0
Basisonderzoek en verkenningen	5.366	1.000	6.366	500	500	0	0
Ontvangsten:	501.116	- 55.044	446.072	- 67.871	- 83.034	- 93.493	- 97.697

Toelichting

1.1 Betaalbaarheid

Subsidies

Bevordering eigen woningbezit (BEW)

Door afnemend beroep op de subsidie BEW kan de meerjarenraming neerwaarts worden bijgesteld.

Inkomensoverdracht

Huurtoeslag

Bij de huurtoeslag is sprake van een tekort van € 258,3 mln. voortkomend uit de realisatie in 2014. Voor 2015 e.v. worden meerjarige tekorten geraamd van gemiddeld € 148,2 mln. per jaar. De tekorten worden veroorzaakt door lagere ontvangsten en hogere uitgaven dan verwacht. De hogere uitgaven worden voor het grootste deel veroorzaakt door een hoger aantal aanvragen dan geraamd. Aanpassing van de huurtoeslag is niet mogelijk in het lopende jaar. De inpassing van de tekorten binnen het instrument wordt wel dit jaar voorbereid. In de periode 2016–2020 wordt gemiddeld € 229,5 mln. per jaar omgebogen op de huurtoeslag. De definitieve vormgeving van de dekking van het tekort op de huurtoeslag wordt betrokken bij de bij de augustusbesluitvorming.

Bijdragen aan baten-lastenagentschappen

Beleidsprogramma betaalbaarheid (Agentschap RVO)

Budget ten behoeve van de jaaropdracht in verband met de Regeling Vermindering Verhuurderheffing (RVV) aan Agentschap Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) wordt overgeboekt naar het centrale instrument op artikel 2. Woonomgeving en bouw (bijdragen baten-lastenagentschappen). Hierdoor wordt het mogelijk te werken met één opdracht, wat leidt tot minder administratieve beheerslasten.

Bijdrage aan ZBO's/RWT's

Huurcommissie

Compensatie wordt geboden voor de derving van inkomsten als gevolg van het niet doorgaan van een (wettelijke) verhoging van de legestarieven van de Dienst van de Huurcommissie (€ 1,4 mln.).

1.2 Onderzoek en kennisoverdracht

Opdrachten

Onderzoek en kennisoverdracht

Het betreft budget voor de activiteiten in het kader van Agenda Stad/ Urban Agenda. De activiteiten bestaan voornamelijk uit bevordering van de samenwerking tussen betrokken partijen, onderzoek en informatie-deling.

Beleidsartikel 2. Woonomgeving en bouw

Budgettaire gevolgen van beleid (bedragen x € 1.000)

	Stand vastge- stelde begroting 2015	Mutaties 1e supple- toire begroting	Stand 1e supple- toire begroting	Mutaties 2016	Mutaties 2017	Mutaties 2018	Mutaties 2019
Verplichtingen:	249.123	73.676	322.799	- 4.733	42.322	- 4.500	- 4.500
Uitgaven:	101.623	73.676	175.299	- 4.733	- 4.668	- 4.500	- 4.500
Waarvan juridisch verplicht	72%		72%				
2.1 Energie en bouwkwaliteit	63.490	17.468	80.958	- 3.565	- 3.500	- 3.500	- 3.500
Subsidies	44.860	24.537	69.397	0	0	0	0
Beleidsprogramma Energiebesparing	8.200	- 1.713	6.487	0	0	0	0
Beleidsprogramma bouwregelgeving	600	1.250	1.850	0	0	0	0
Energiebesparing verhuurders	400	0	400	0	0	0	0
FES IAGO	0	360	360	0	0	0	0
Innovatieregelingen gebouwde omgeving	360	- 360	0	0	0	0	0
Revolverend fonds EGO	35.000	25.000	60.000	0	0	0	0
Tijdelijke regeling blok voor blok	300	0	300	0	0	0	0
Opdrachten	18.630	- 7.069	11.561	- 3.565	- 3.500	- 3.500	- 3.500
Beleidsprogramma Energiebesparing	16.538	- 7.319	9.219	- 3.565	- 3.500	- 3.500	- 3.500
Beleidsprogramma bouwregelgeving	2.092	250	2.342	0	0	0	0
2.2 Woningbouwproductie	8.920	9.539	18.459	710	710	710	710
Subsidies	200	0	200	0	0	0	0
Beleidsprogramma woningbouwproductie	200	0	200	0	0	0	0
Opdrachten	863	860	1.723	710	710	710	710
Beleidsprogramma woningbouwproductie	863	860	1.723	710	710	710	710
Bijdragen aan baten-lastenagentschappen	7.857	8.679	16.536	0	0	0	0
Beleidsprogramma woningbouwproductie (Agentschap RvO)	7.857	8.679	16.536	0	0	0	0
2.3 Kwaliteit woonomgeving	13.813	- 11.131	2.682	- 1.878	- 1.878	- 1.710	- 1.710
Opdrachten	13.813	- 11.131	2.682	- 1.878	- 1.878	- 1.710	- 1.710
Beleidsprogramma woonomgeving e.a.	3.813	- 1.630	2.183	- 1.760	- 1.760	- 1.710	- 1.710
Wijkverpleegkundigen	10.000	- 9.501	499	- 118	- 118	0	0
2.4 Revolverend Fonds Energiebesparing							
Verhuurders	15.400	57.800	73.200	0	0	0	0
Leningen	15.000	57.800	72.800	0	0	0	0
Revolverend Fonds Energiebesparing verhuurders	15.000	57.800	72.800	0	0	0	0
Bijdragen aan baten-lastenagentschappen	400	0	400	0	0	0	0
Uitvoeringskosten Revolverend Fonds Energiebesparing Verhuurders	400	0	400	0	0	0	0
Ontvangsten:	91	0	91	0	0	0	0

Toelichting

2.1 Energie en bouwkwaliteit

Subsidies

Beleidsprogramma Energiebesparing

Ten behoeve van de jaaropdracht aan Agentschap Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) worden benodigde middelen voor diverse activiteiten op het gebied van energiebesparing binnen dit artikel beschikbaar.

Beleidsprogramma bouw regelgeving

Op 27 maart 2014 heeft de Minister in overleg met de Tweede Kamer aangekondigd een wetsvoorstel voor te bereiden dat het stelsel voor kwaliteitsborging van het bouwen en de bouwkwaliteit verbetert. Door de in 2014 opgelopen vertraging in het wetgevingstraject schuiven de kosten voor implementatie door naar 2015.

Revolverend Fonds EGO

Het aantal aanvragen bij het Nationaal Energiebesparingsfonds (NEF) bleef in 2014 achter op de planning. De resterende middelen van 25 mln. schuiven van 2014 door naar 2015.

Opdrachten

Beleidsprogramma Energiebesparing

Ten behoeve van de jaaropdracht aan Agentschap Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) worden de benodigde middelen voor diverse activiteiten op het gebied van energiebesparing binnen dit artikel beschikbaar (€ 4 mln.). Daarnaast wordt de ramingen voor de uitgaven aan het beleidsprogramma energiebesparing structureel 3 mln. verlaagd.

2.2 Woningbouwproductie

Bijdragen aan baten-lastenagentschappen

Beleidsprogramma woningbouwproductie (agentschap RVO)

Ten behoeve van de jaaropdracht aan Agentschap Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) worden de benodigde middelen voor diverse activiteiten op het gebied van energiebesparing en de uitvoering van de Regeling Vermindering Verhuurderheffing (RVV) voor corporaties beschikbaar naar bijdragen baten-lastenagentschappen.

2.3 Kwaliteit woonomgeving

Opdrachten

Beleidsprogramma woonomgeving e.a.

De ramingen voor de uitgaven aan de beleidsprogramma's energiebesparing en woon- en leefomgeving worden structureel verlaagd.

Wijkverpleegkundigen

Deze mutatie betreft een overboeking naar het Gemeentefonds ten behoeve van «Gezond in de stad» (GIDSgelden).

2.4 Verhuurders Leningen

Revolverend Fonds Energiebesparing verhuurders

Het voor het Revolverend Fonds Energiebesparing Verhuurders in 2014 beschikbare budget ad € 57,8 mln is in 2014 niet tot betaling gekomen en wordt doorgeschoven naar 2015.

Beleidsartikel 3. Kwaliteit Rijksdienst

Budgettaire gevolgen van beleid (bedragen x € 1.000)

	Stand vastge- stelde begroting 2015	Mutaties 1e supple- toire begroting	Stand 1e supple- toire begroting	Mutaties 2016	Mutaties 2017	Mutaties 2018	Mutaties 2019
Verplichtingen:	18.333	5.380	23.713	- 514	- 514	- 514	- 514
Uitgaven:	18.333	5.380	23.713	- 514	- 514	- 514	- 514
Waarvan juridisch verplicht	60%		60%				
3.1 Kwaliteit Rijksdienst	18.333	5.380	23.713	- 514	- 514	- 514	- 514
Subsidies	3.400	0	3.400	0	0	0	0
Subsidie A&O-fonds	3.400	0	3.400	0	0	0	0
Opdrachten	8.920	533	9.453	- 514	- 514	- 514	- 514
Bedrijfsvoering Rijk	8.920	533	9.453	- 514	- 514	- 514	- 514
Bijdragen aan baten-lastenagentschappen	6.013	4.847	10.860	0	0	0	0
Arbeidsmarkt Communicatie	6.013	0	6.013	0	0	0	0
Eigenaarsbijdrage	0	4.847	4.847	0	0	0	0
Ontvangsten:	0	297	297	0	0	0	0

Toelichting

3.1 Kwaliteit Rijksdienst

Bijdrage aan baten- lastenagentschappen

Eigenaarsbijdrage

Het betreft voornamelijk de aanvulling van het negatief eigen vermogen van Uitvoeringsorganisatie Bedrijfsvoering Rijk (UBR) ultimo 2014 van € 4,49 mln.

Ontvangsten

Ultimo 2014 had P-Direkt een surplus eigen vermogen € 297.000. Conform de Regeling Agentschappen wordt dit uiterlijk bij 1^e suppletoire begroting uitgekeerd aan de eigenaar.

Beleidsartikel 6. Uitvoering rijksvastgoedbeleid

Budgettaire gevolgen van beleid (bedragen x € 1.000)

	Stand vastge- stelde begroting 2015	Mutaties 1e supple- toire begroting	Stand 1e supple- toire begroting	Mutaties 2016	Mutaties 2017	Mutaties 2018	Mutaties 2019
Verplichtingen:	147.690	65.197	212.887	- 3.765	- 3.788	- 3.797	- 3.697
Uitgaven:	147.690	65.197	212.887	- 3.765	- 3.788	- 3.797	- 3.697
Waarvan juridisch verplicht	77%		77%				
6.1 Een doelmatige uitvoeringspraktijk van de Rijkshuisvesting	56.611	63.143	119.754	- 4.300	- 4.300	- 4.300	- 4.300
Bijdragen aan baten-lastenagentschappen	56.611	63.143	119.754	- 4.300	- 4.300	- 4.300	- 4.300
Bijdrage aan Rgd voor huisv Koninklijk Huis, HoCoSta's en AZ	37.761	0	37.761	0	0	0	0
Bijdrage aan Rgd voor monumenten	10.196	63.143	73.339	- 4.300	- 4.300	- 4.300	- 4.300
Bijdrage aan Rgd voor rijkshuisvesting	8.654	0	8.654	0	0	0	0
6.2 Beheer materiele activa	91.079	2.054	93.133	535	512	503	603

	Stand vastge- stelde begroting 2015	Mutaties 1e supple- toire begroting	Stand 1e supple- toire begroting	Mutaties 2016	Mutaties 2017	Mutaties 2018	Mutaties 2019
Opdrachten	11.179	1.500	12.679	0	0	0	0
Beheer en plankosten	11.179	1.500	12.679	0	0	0	0
Bekostiging	59.585	- 400	59.185	- 400	- 400	- 400	- 300
Zakelijke lasten	59.585	- 400	59.185	- 400	- 400	- 400	- 300
Bijdragen aan baten-lastenagentschappen	20.315	954	21.269	935	912	903	903
Bijdrage RVOB	20.315	954	21.269	935	912	903	903
Ontvangsten:	120.241	35.653	155.894	15.047	2.800	2.500	2.500

Toelichting

6.1 Een doelmatige uitvoeringspraktijk van de Rijkshuisvesting

Bijdragen aan baten-lastenagentschappen

Bijdrage aan Rgd voor monumenten

Eind 2014 is met de Nederlandse Monumenten Organisatie (NMO) overeengekomen dat 31 monumenten met een erfgoedfunctie (MEF), maar zonder rijkshuisvestingsfunctie worden overgedragen. De NMO ontvangt eenmalig een instandhoudingsbijdrage ad € 61 mln. van het Rijk. Om dit te bekostigen wordt onder meer het onderhoudsbudget dat voor deze monumenten beschikbaar was, naar voren gehaald.

6.2 Beheer materiële activa

Opdrachten

Beheer en plankosten

De restauratie van de muur van park Sorghvliet heeft vertraging opgelopen, waardoor een deel van de herstelwerkzaamheden in 2015 worden uitgevoerd.

Ontvangsten

In de kamerbrief van 18 december 2014 is gemeld dat 31 monumenten met erfgoedfunctie, maar zonder rijkshuisvestingsfunctie medio 2015 worden overgedragen aan de Nationale Monumentenorganisatie (NMO). Met deze mutatie (€ 10,6 mln.) wordt de eenmalige ruimte op de begroting van het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) ingezet om de overdracht naar de NMO mogelijk te maken.

Het RVOB heeft over 2014 een positief resultaat van € 2,6 mln. gerealiseerd. Dit resultaat leidt tot een surplus van het eigen vermogen van € 2,1 mln., dat wordt uitgekeerd aan de eigenaar en wordt ingezet ter dekking van de overdracht van de 31 monumenten aan de NMO.

In 2014 is de Nationaal Commissaris Digitale Overheid (NCDO) benoemd, om de problematiek rondom de Generieke Digitale Infrastructuur (GDI) van een oplossing te voorzien. Onder regie van de NCDO is besloten tot o.a. interdepartementale versleuteling van de tekorten op de bestaande voorzieningen binnen de GDI. Conform dat besluit levert de RGD in 2015 en 2016 een bijdrage vanuit het surplus eigen vermogen. Dit budget wordt overgemaakt naar de aanvullende post van het Ministerie van Financiën.

De ontvangsten raming van de RVOB wordt structureel verhoogd. (2015: € 1 mln.; 2016: € 2 mln. en vanaf 2017: 2,5 mln.).

3. Baten-lastenagenschappen

3.1 Baten-lastenagenschap P-direkt

Baten-lastenagenschap P-Direkt, 1e Supplettoire begroting 2015 (Voorjaarsnota)

Exploitatieoverzicht

Bedragen x € 1.000

	(1)	(2)	(3)=(2)-(1)
Omschrijving	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutaties (+ of -) 1e supplettoire begroting	Totaal geraamd
Baten			
Omzet moederdepartement	67.096	1.424	68.520
Omzet overige departementen	4.437	4.211	8.648
Omzet derden	-	-	-
Rentebaten	-	-	-
Vrijval voorzieningen	-	-	-
Bijzondere baten	-	-	-
Totaal baten	71.533	5.635	77.168
Lasten			
Apparaatskosten	58.087	6.464	64.552
- personele kosten	34.711	5.012	39.723
- wv eigen personeel	26.536	2.712	29.248
- wv externe inhuur	8.175	1.238	9.413
- materiële kosten	23.377	1.452	24.829
- wv apparaat ICT	11.941	814	12.755
- wv bijdrage SSO's	8.880	802	9.682
Rentelasten	1.696	-	1.696
Afschrijvingskosten	11.750	470	12.220
- materieel	75	- 21	54
- wv apparaat ICT	75	- 54	21
- immaterieel	11.675	491	12.166
Overige lasten	-	-	-
- dotaties voorzieningen	-	-	-
- bijzondere lasten	-	-	-
Totaal lasten	71.533	6.935	78.468
Saldo van baten en lasten	-	- 1.300	- 1.300

Toelichting

Baten

Omzet

In 2014 is P-Direkt gestart met nieuwe diensten Centrale Archivering Personeelsdossiers en HRO/HRV (Human Resource Ondersteuners/Human Resource Verwerkers). Eind 2014 zijn alle departementen aangesloten op de Centrale Archivering Personeelsdossiers. Een volledige aansluiting voor HRO/HRV staat gepland voor begin 2016. De stijging van de omzet van het moederdepartement en de overige departementen wordt verklaard door deze nieuwe dienstverlening, daarnaast is er sprake van indexering van de tarieven.

Lasten

Apparaat/Personeelsbestand

Met de start van de nieuwe dienstverlening is de formatie van P-Direkt uitgebreid en komt ambtelijk personeel over van de departementen naar P-Direkt. De personele kosten en formatie zijn gebaseerd op de gemiddelde geprognosticeerde bezetting.

Materiële kosten

De hogere materiële kosten worden veroorzaakt door de nieuwe dienstverlening en de uitbreiding van de dienstverlening met de mobiele toegangsmogelijkheid (app).

In 2014 zijn aanvullende systeemlicenties aangeschaft die o.a. benodigd zijn voor de nieuwe dienstverlening. Deze licenties hebben een meerjarig terugkerend afschrijvings- en onderhoudscomponent.

Saldo van baten en lasten

Uitgangspunt van het jaarplan 2015 is een afbouw van het eigen vermogen naar maximaal 5%.

In 2014 is P-Direkt geconfronteerd met een buitengewone last van € 1,0 mln door de afkoop van de huidige housing en hosting leverancier, waardoor het surplus eigen vermogen ultimo 2014 € 0,3 mln. bedraagt. Dit bedrag wordt conform de regeling agentschappen uitgekeerd aan de eigenaar. De eigenaar heeft besloten om dit weer uit te keren aan P-Direkt ter uitbreiding van de van het innovatiebudget voor de verkenningen P-Direkt betaalorgaan, het interdepartementaal detacheren en samenwerken met defensie.

Baten-lastenagentschap P-Direkt, 1e Suppletoire begroting 2015 (Voorjaarsnota)

Kasstroomoverzicht

Bedragen x € 1.000

	(1)	(2)	(3)=(2)-(1)
	Oorspronkelijk vastgestelde begroting (1)	Mutaties (+ of -) 1e suppletoire begroting	Stand 1e suppletoire begroting
1. Rekening-courant RHB 1 januari 2013	12.820	- 9.678	3.142
2. Totaal operationele kasstroom	9.800	7.700	17.500
Totaal investeringen (-/-)	- 10.000	0	- 10.000
Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	0	0	0
3. Totaal investeringskasstroom	- 10.000	0	- 10.000
Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)	0	- 297	- 297
Eenmalige storting door het moederdepartement (+)	0	297	297
Aflossingen op leningen (-/-)	- 13.650	0	- 13.650
Beroep op leenfaciliteit (+)	10.000	0	10.000
4. Totaal financieringskasstroom	- 3.650	0	- 3.650
5. Rekening-courant RHB 31 december 2013 (=1+2+3+4)	8.970	- 1.978	6.992

Toelichting

De stand van de Rekening-courant RHB per 1 januari is lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt doordat een aantal grote vorderingen per 1 januari nog niet waren voldaan.

Doelmatigheidsindicatoren

Omschrijving Generiek Deel	begroting	
	2015	stand 1e suppletioire begroting 2015
Verloop kostprijzen	540,5	551,76
Verloop tarieven (basisjaar 2011 = 100)	94,0	96
Aantal individuele arbeidsrelaties (IAR)	120.091	119.501
Totale omzet basisdienstverlening (x 1.000)	64.927	65.936
Totale omzet overige + projecten (x 1.000)	6.606	11.232
FTE-totaal (excl. externe inhuur)	444	496
Saldo van baten en lasten (%)	- 1,37%	- 1,70%
Medewerkerstevredenheid	nvt	7
Omschrijving Specifiek Deel		
<i>ICT Diensten</i>		
Gebruikerstevredenheid		
De mate waarin de gebruiker tevreden is over de dienstverlening	7	7
Tijdige afhandeling wijzigingen:		
P-Direkt heeft de opdracht verwerkt voor afgesproken salarisbetaling	95%	95%
P-Direkt handelt de aangeboden «kritische mutatieopdrachten binnen 5 werkdagen af (aanstelling, overplaatsing, ontslag)	95%	95%
Vraagafhandeling contactcenter:		
P-Direkt handelt de vragen die per telefoon, email of post binnenkomen binnen 5 werkdagen af	90%	90%
P-Direkt handelt de vragen die per email binnenkomen in 1 keer goed af	90%	90%
Klachtbehandeling: P-Direkt handelt de klachten volgens de klachtenprocedure binnen 5 dagen inhoudelijk af	90%	95%
Responsetijden Contactcenter: de responstijd om de telefoon op te nemen is gemiddeld minder dan 30 seconden (na keuzemenu)	30 sec	30 sec
Beschikbaarheid systeem: De P-Direktsystemen (P-Direktportaal, Rijksportaal Personeel en het personeelsdossier) zijn 7 dagen per week en 24 uur per dag beschikbaar. De servicewindow voor de systemen is van 8.00 uur tot 17.00 uur. Tijdens deze tijden geldt de beschikbaarheidsnorm		
Wet- en regelgeving up to date. Men kan wijzigingen in de wet- en regelgeving binnen 2 weken na publicatie in de Staatscourant op het Rijksportaal Personeel raadplegen	98%	98%
Betrouwbaarheid:		
P-Direkt zorgt ervoor dat gegevens op tijd en juist worden opgeleverd (interfaces, rapportages)	98%	98%
P-Direkt verwerkt een deel van de aangeboden wijzigingen handmatig in het geautomatiseerde systeem. Deze worden op de juiste manier verwerkt volgens de opdracht	98%	98%
P-Direkt zorgt voor de juiste en volledige verwerking van wijzigingen die financiële gevolgen hebben	98%	vervallen

Baten-lastenagentschap UBR Suppletoire begroting 2015 (Eerste suppletoire begroting)**Exploitatieoverzicht****(Bedragen x € 1.000)**

	(1)	(2)	(3)
	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutaties (+ of -) 1e suppletoire begroting	Totaal geraamd
Baten			
Omzet moederdepartement	35.942	- 1.088	34.854
Omzet overige departementen	69.017	- 8.323	60.694
Omzet derden	4.063	- 190	3.873
Rentebaten	0		0
Bijzondere baten	4.956	- 2.600	2.356
Totaal baten	113.978	- 12.201	101.777
Lasten			
Apparaatskosten	107.626	- 9.711	97.915
- <i>Waarvan eigen personeel</i>	<i>72.637</i>	<i>- 4.126</i>	<i>68.511</i>
- <i>Waarvan externe inhuur</i>	<i>12.980</i>	<i>- 621</i>	<i>12.359</i>
- materiële kosten	22.009	- 4.964	17.045
- <i>Waarvan apparaat ICT</i>	<i>5.502</i>	<i>- 1.263</i>	<i>4.239</i>
- <i>Waarvan bijdrage SSO's</i>	<i>9.474</i>	<i>- 442</i>	<i>9.032</i>
Rentelasten	183	- 3	180
Afschrijvingskosten	1.213	- 87	1.126
- materieel	660	- 87	573
- <i>Waarvan apparaat ICT</i>	<i>0</i>		<i>0</i>
- immaterieel	553		553
Overige lasten	4.956	- 2.600	2.356
- dotaties voorzieningen	0		0
- bijzondere lasten	4.956	- 2.600	2.356
Totaal lasten	113.978	- 12.401	101.577
Saldo van baten en lasten	0	200	200

Toelichting

In 2014 is de besluitvorming inzake het naar de markt brengen van de grafische dienstverlening afgerond. De hiermee gepaard gaande financiële consequenties zijn verwerkt in de jaarrekening UBR 2014. Als gevolg van de beëindiging van deze activiteiten binnen het onderdeel Vijfkeerberlouw (VKB) van UBR met ingang van 2015 zijn de betreffende omzet, kosten, bijzondere baten en lasten en het resultaat van UBR/VKB gecorrigeerd in de 1^e suppletoire begroting 2015.

In 2015 zijn er in de begroting € 2,4 mln. aan bijzondere lasten voor saneringskosten opgenomen. Deze kosten komen nu voor 2015 te vervallen, omdat hier bij de jaarafsluiting van 2014 al een voorziening voor is getroffen.

Suppletoire begroting 2015 (Eerste suppletoire begroting)

Kasstroomoverzicht baten-lastenagentschap UBR

(Bedragen x € 1.000)

	(1)	(2)	(3)=(1)+(2)
	Oorspronkelijk vastgestelde begroting (1)	Mutaties (+ of -) 1e suppletoire begroting	Stand 1e suppletoire begroting
1. Rekening-courant RHB 1 januari 2015	16.814		16.814
2. Totaal operationele kasstroom	1.213		1.213
Totaal investeringen (-/-)	- 2.000	- 600	- 2.600
Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	0		0
3. Totaal investeringskasstroom	- 2.000	- 600	- 2.600
Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)	0		0
Eenmalige storting door het moederdepartement (+)	0	4.489	4.489
Aflossingen op leningen (-/-)	- 1.100		- 1.100
Beroep op leenfaciliteit (+)	2.000	600	2.600
4. Totaal financieringskasstroom	900	5.089	5.989
5. Rekening-courant RHB 31 december 2015	16.927	4.489	21.416

Toelichting

De eenmalige storting door het moederdepartement van € 4,5 mln. in 2015 betreft de aanvulling van het negatieve eigen vermogen eind 2014 tot nihil.

De mutatie van € 0,6 mln. in 2015 bij investeringen en beroep op leenfaciliteit heeft betrekking op de extra investeringen bij UBRIIPKD. N.a.v. van het kabinetsbeleid voor creatie van arbeidsplaatsen voor de lage loonschalen is besloten de activiteiten van UBRIIPKD uit te breiden. Deze uitbreiding leidt in 2015 tot investeringen in (hoofdzakelijk) transportmiddelen.

Baten-lastendienst UBR

Doelmatigheidsindicatoren

	Begroting	Stand 1e suppletoire begroting
Omschrijving Generiek Deel	2015	2015
Kostprijzen per product(groep) (indexcijfer)	100	100
Tarieven/uur (indexcijfer)	100	100
Omzet per FTE	120.966	116.011
FTE-totaal (excl. Externe inhuur)	901	857
Saldo van baten en lasten (%)	0,00%	0,20%
Kwaliteitsindicator 1 – KTO	7,1	7,1
Kwaliteitsindicator 2 – MTO	7,5	7,5
Doorlichting gepland		2015

Toelichting

De mutaties zijn een gevolg van de beëindiging van de activiteiten binnen UBRIKVB met ingang van 2015.

3.3 FMHaaglanden

Baten-lastenagentschap FMH, 1e Suppletoire begroting 2015 (Voorjaarsnota)

Exploitatieoverzicht

Bedragen x € 1.000

	(1)	(2)	(3)=(2)-(1)
Omschrijving	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutaties (+ of -) 1e suppletoire begroting	Totaal geraamd
Baten			
Omzet moederdepartement	16.882	5.837	22.719
Omzet overige departementen	97.961	- 459	97.502
Omzet derden	0	0	0
Rentebaten	0	0	0
Vrijval voorzieningen	20	0	20
Bijzondere baten	0	0	0
Totaal baten	114.863	5.378	120.241
Lasten			
Apparaatskosten	108.135	6.099	114.234
- personele kosten	30.446	4.501	34.947
- <i>wv eigen personeel</i>	<i>23.946</i>	<i>2.811</i>	<i>26.757</i>
- <i>wv externe inhuur</i>	<i>6.500</i>	<i>1.690</i>	<i>8.190</i>
- materiële kosten	77.689	1.598	79.287
- <i>wv apparaat ICT</i>	<i>4.752</i>	<i>- 2.133</i>	<i>2.619</i>
- <i>wv bijdrage SSO's</i>	<i>21.506</i>	<i>0</i>	<i>21.506</i>
Rentelasten	557	- 155	402
Afschrijvingskosten	6.151	223	6.374
- materieel	6.151	223	6.374
- <i>wv apparaat ICT</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
- immaterieel	0	0	0
Overige lasten	20	- 20	0
- dotaties voorzieningen	20	- 20	0
- bijzondere lasten	0	0	0
Totaal lasten	114.863	6.147	121.010
Saldo van baten en lasten	0	- 769	- 769

Toelichting

Omzet

De toename van de omzet bij het moederdepartement betreft onder andere een verschuiving van overige departementen naar moederdepartement. Per 1 januari 2014 is de ICT-dienstverlening van Gemeenschappelijk Dienstencentrum ICT (Ministerie van Veiligheid en Justitie) overgegaan naar SSC-ICT Haaglanden (Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties). Daarnaast is de facilitaire dienstverlening op het Rijksbedrijvencentrum (RBC) meer dan aanvankelijk ingeschat.

De mutatie bij de overige departementen is het saldo van meer facilitaire dienstverlening (o.a. maatwerk) en het uitstel van de aansluiting van het Ministerie van Algemene Zaken.

Eigen Personeel

Bij de ontwerpbegroting zijn abusievelijk niet alle personele uitgaven opgenomen. Dit betreft een verschuiving van materiële kosten naar personele kosten.

Externe inhuur

De toename van de externe inhuur is het directe gevolg van een hogere omzet voor maatwerkprojecten. In 2015 zijn er als gevolg van de uitvoering Masterplan Den Haag omvangrijke maatwerkprojecten. Dit kan niet uitgevoerd worden binnen de bestaande formatie.

Saldo van baten en Lasten

Door het afstoten van panden heeft FMH te maken met incidenteel een onderdekking van de vaste kosten. Het gaat om ongeveer 769.000 euro. Deze zal in 2015 ten laste van het eigen vermogen worden gebracht indien dit verlies niet binnen de begroting kan worden opgevangen.

Baten-lastenagentschap FMH, 1e Supplettoire begroting 2015 (Voorjaarsnota)

Kasstroomoverzicht

Bedragen x € 1.000

	(1)	(2)	(3)=(2)-(1)
	Oorspronkelijk vastgestelde begroting (1)	Mutaties (+ of -) 1e supplettoire begroting	Stand 1e supplettoire begroting
1. Rekening-courant RHB 1 januari 2015	7.151	11.752	18.903
2. Totaal operationele kasstroom	4.913	- 7.198	- 2.285
Totaal investeringen (-/-)	- 12.500	0	- 12.500
Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	0	0	0
3. Totaal investeringskasstroom	- 12.500	0	- 12.500
Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)	0	0	0
Eenmalige storting door het moederdepartement (+)	0	0	0
Aflossingen op leningen (-/-)	- 4.913	1.189	- 3.724
Beroep op leenfaciliteit (+)	12.500	0	12.500
4. Totaal financieringskasstroom	7.587	1.189	8.776
5. Rekening-courant RHB 31 december 2015 (=1+2+3+4)	7.151	5.743	12.894

Doelmatigheidsindicatoren

Omschrijving Generiek Deel	begroting	stand 1e supplettoire begroting
	2015	2015
Verloop tarieven basisdienstverlening (norm 2011=100)		
Omzet per productgroep	114.843	120.221
- Basis	91.447	95.809
- Basis+	6.791	5.165
- Maatwerk	2.188	7.106
- Werkelijk	11.175	8.435
- Overige opbrengsten	3.242	3.706

Omschrijving Generiek Deel	begroting	
	2015	stand 1e suppletoire begroting 2015
Saldo van baten en lasten (%)	0%	- 1%
Personele kosten als % van de totale kosten	26,5%	28,9%
Materiële kosten als % van de totale kosten	73,5%	71,1%
Apparaatskosten (in €)	40.205	45.462
Klanttevredenheid (KTO)	Tevreden	Tevreden
Medewerkers (MTO)	Tevreden	nvt
FTE-totaal (excl. externe inhuur)	471	411

3.4 Baten-lastenagentschap RGD

Baten-lastenagentschap RGD Suppletoire begroting 2015 (Eerste suppletoire begroting)

Exploitatieoverzicht

Omschrijving	(1)	(2)	(3)=(1)+(2)
	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutaties (+ of -) 1e suppletoire begroting	Totaal geraamd
Baten			
omzet moederdepartement	18.850		18.850
Omzet overige departementen	1.221.996	- 135.000	1.086.996
Omzet derden	8.888		8.888
Rentebaten	-		-
Bijzondere baten	10.706		10.706
Vrijval voorzieningen			
Totaal baten	1.260.440	- 135.000	1.125.440
Lasten			
Apparaatskosten (netto)	70.981	7.100	78.081
Huren	240.163	- 6.000	234.163
PPS lasten	49.603		49.603
Rentelasten	232.055	- 41.155	190.900
afschrijvingen	323.659	- 16.300	307.359
Onderhoud	139.501	- 2.601	136.900
Dotaties voorzieningen	14.035		14.035
Belastingen en heffingen	21.994		21.994
Investeringen buiten gebruiksvergoedingen	61.097		61.097
<i>Overige producten</i>			0
Services	34.340		34.340
Adviezen	11.322		11.322
Beleidsondersteuning	6.642		6.642
Overige lasten	20.806	- 11.802	9004
Totaal lasten	1.226.198	- 70.758	1.155.440
Saldo van baten en lasten	34.242	- 64.242	- 30.000

Toelichting

Naar aanleiding van het positieve resultaat bij de Rgd in 2014 is een analyse uitgevoerd naar de resultaatontwikkeling voor 2015 en verder. Gebleken is dat er ruimte is binnen de tarieven die de RGD bij departementen in rekening brengt. Het kabinet heeft besloten deze ruimte weer beschikbaar te maken voor departementen door middel van een korting van 165 mln. op hun facturen voor huisvesting. Dit bestond uit € 135 mln.

aan ruimte binnen de tarieven en 30 mln niet-benodigde middelen uit de bestemmingsreserve brandveiligheid.

Baten

In de post «Omzet overige departementen» is sprake van twee mutaties. In de eerste plaats is er sprake van meeropbrengsten dan geraamd bij ontwerpbegroting van € 30 mln. De andere mutatie is de 165 mln die is teruggegeven aan departementen (zie toelichting hierboven). Dit zorgt voor een bijstelling van de baten van min € 135 mln. Het saldo van baten en lasten wordt hiermee min 30 mln. Bij jaarrekening komt dit ten laste van de bestemmingsreserve brandveiligheid.

Lasten

Er zijn er minder middelen voor rente, afschrijving en huren van de markt nodig in 2015 dan voorzien. Dit is o.a. het gevolg van het herfinanciering van leningen in 2014. De apparaatkostenstijging vloeit voort uit de aanloopkosten van de fusieorganisatie Rijksvastgoedbedrijf.

Suppletoire begroting 2015 (Eerste suppletoire begroting)

Kasstroomoverzicht baten-lastenagentschap RGD

(Bedragen x € 1.000)

	(1)	(2)	(3)=(1)+(2)
	Oorspronkelijk vastgestelde begroting (1)	Mutaties (+ of -) 1e suppletoire begroting	Stand 1e suppletoire begroting
1. Rekening-courant RHB 1 januari 2015	115.243	408.175	523.418
2. Totaal operationele kasstroom	372.759	17.942	390.701
Totaal investeringen (-/-)	425.000-		- 425.000
Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	49.000		49.000
3. Totaal investeringskasstroom	376.000-	0	- 376.000
Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)		- 20.253	- 20.253
Eenmalige storting door het moederdepartement (+)	-		0
Aflossingen op leningen (-/-)	447.223-		- 447.223
Beroep op leenfaciliteit (+)	425.000		425.000
4. Totaal financieringskasstroom	22.223-	- 20.253	- 42.576
5. Rekening-courant RHB 31 december 2015(=1+2+3+4)	89.779	405.864	495.643

Toelichting

- De Rekening-courant RHB 1 januari 2015 is in overeenstemming gebracht met de daadwerkelijke stand per 1 januari 2015.
- Het surplus eigen vermogen 2014 (€ 20,3 mln.) wordt conform de regeling agentschappen uitgekeerd aan de eigenaar.

Suppletoire begroting 2015 (Eerste suppletoire begroting)**Kasstroomoverzicht baten-lastenagentschap RVOB**

(Bedragen x € 1.000)

	(1)	(2)	(3)=(1)+(2)
	Oorspronkelijk vastgestelde begroting (1)	Mutaties (+ of -) 1e suppletoire begroting	Stand 1e suppletoire begroting
1. Rekening-courant RHB 1 januari 2015	18.286	15.249	33.535
2. Totaal operationele kasstroom	- 919		- 919
Totaal investeringen (-/-)	- 81.244		- 81.244
Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	6.824		6.824
3. Totaal investeringskasstroom	- 74.420	0	- 74.420
Enmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)	- 188	- 1.923	- 2.111
Enmalige storting door het moederdepartement (+)	0		0
Aflossingen op leningen (-/-)	- 6.824		- 6.824
Beroep op leenfaciliteit (+)	81.000		81.000
4. Totaal financieringskasstroom	73.988	- 1.923	72.065
5. Rekening-courant RHB 31 december 2015 (=1+2+3+4)	16.935	13.326	30.261

Toelichting

1. De Rekening-courant RHB 1 januari 2015 is in overeenstemming gebracht met de daadwerkelijke stand per 1 januari 2015.
- 4a. Het surplus eigen vermogen 2014 (€ 2,1 mln.) wordt conform de regeling agentschappen uitgekeerd aan de eigenaar.

3.6 Dienst Vastgoed Defensie (DVD)**Inleiding**

Het agentschap Dienst Vastgoed Defensie (DVD) is per 1 januari 2015 overgegaan van het Ministerie van Defensie (X) naar de begroting van Wonen & Rijksdienst (XVIII). Een deel van de dienstverlening, waaronder de servicedienst, is achtergebleven bij Defensie.

De Dienst Vastgoed Defensie (DVD) is verantwoordelijk voor het doelmatige en maatschappelijk verantwoorde beheer en inrichting van het defensievastgoed. De DVD geeft adviezen en treedt op als intermediair voor de waarborging van de ruimtelijke belangen van de klanten. De DVD staat de klanten bij in hun zorg voor de beschikbaarheid en bruikbaarheid van het vastgoed.

Met de mutaties in de 1^e suppletoire begroting 2015 wordt invulling gegeven aan de overgang naar de begroting van Wonen en Rijksdienst.

Baten-lastenagentschap DVD (Eerste Supplettoire begroting)

Exploitatieoverzicht

(Bedragen x € 1.000)	(1)	(2)	(3)=(2)+(1)
	Oorspronkelijk vastgestelde Begroting	Mutaties (+ of -) 1e supplettoire begroting	Stand 1e supplettoire begroting
BATEN			
Omzet moederdepartement	63.537	- 63.537	
Programmageden instandhouding	125.290	11.802	137.092
Programmageden Expertise & Advies	1.828	- 235	1.593
Omzet huisvestingsactiviteiten	9.800	- 9.800	
Omzet overige departementen		63.206	63.206
Omzet derden			
Mutatie onderhanden werk			
Rentebaten			
Vrijval voorzieningen			
Bijzondere baten			
Totaal baten	200.455	1.436	201.891
LASTEN			
Apparaatskosten			
Personele kosten	52.100	752	52.852
- waarvan eigen personeel	50.136	- 1.084	49.052
- waarvan inhuur	1.964	1.836	3.800
Materiële kosten	9.143	- 2.582	6.561
- waarvan apparaat ICT			2.902
- waarvan bijdrage aan SSO's			
Kosten uitbesteding	1.500	0	1.500
Programmageden instandhouding	125.290	11.802	137.092
Programmageden Expertise & Advies	1.828	- 235	1.593
Rentelasten	312	- 312	
Rentelasten huisvestingsactiviteiten	9.800	- 9.800	
Rentelasten rekening-courant			
Afschrijvingskosten			
- materieel	482	- 482	
waarvan apparaat ICT			
- materieel huisvestingsactiviteiten			
- immaterieel			
Overige kosten		1.050	1.050
- Dotaties voorzieningen			
- Bijzondere lasten			
Totaal lasten	200.455	193	200.648
saldo van baten en lasten	0	1.243	1.243

Toelichting

Baten

De omzet moederdepartement is als gevolg van de overgang naar Wonen en Rijksdienst op nul gesteld. De omzet vanuit het Ministerie van Defensie is nu onder «Overige departementen» opgenomen, weliswaar verlaagd vanwege het achterblijven bij Defensie van de servicedienst.

Het instandhoudingsbudget is verhoogd, omdat Defensie extra werkzaamheden voor de DVD voorziet vanuit onder andere uit het Defensie Investeringsplan. De omzet voor huisvestingsactiviteiten is in zijn geheel weggevallen, omdat alle leningen in het kader van de leenfaciliteit ultimo 2014 zijn afgelost. Dit betrof leningen voor Woensdrecht, Gilze Rijen en Schiphol.

In de omzet «overige departementen» is rekening gehouden met de compensatie voor het achterblijven van de servicedienst bij Defensie. Deze compensatie leidt tot extra omzet van € 3,75 mln.

Lasten

De personeelskosten dalen weliswaar vanwege het achterblijven van de servicedienst en een aantal staffuncties, maar stijgen vervolgens per saldo omdat:

- de gemiddelde salariskosten per fte hoger zijn dan de loonsommen waarmee gerekend is bij de ontwerpbegroting (wegvallen van lage schalen bij de servicedienst);
- er voor de reguliere werkzaamheden meer ambtelijke en externe fte's nodig zijn dan eerder voorzien.
- de overgang naar de begroting van Wonen en Rijksdienst leidt op enkele componenten tot hogere kosten dan welke destijds door Defensie aan de DVD werden toegerekend.

De DVD zal in 2015 de ICT nog betrekken van Defensie. De verwachting is dat Defensie de kosten op het niveau van 2014 zal doorbelasten naar de DVD.

Saldo van baten en lasten

Het licht positieve resultaat is positief beïnvloed door extra omzet voor instandhouding ten opzichte van de stand bij de overgang naar Wonen en Rijksdienst (1 juli 2014) en de extra bate die wordt verwacht voor het herstel van de eerder genoemde weeffout ten aanzien van de Service-dienst. Tenslotte gelden voor verschillende personele en materiële kosten bij Wonen en Rijksdienst hogere normen dan waar Defensie rekening mee hield in de bekostiging van de DVD.

Baten-lastenagentschap DVD (Eerste Suppletoire begroting)

Kasstroomoverzicht

(Bedragen x € 1.000)	(1)	(2)	(3)=(2)+(1)
	Oorspronkelijk vastgestelde Begroting	Mutaties (+ of -) 1e suppletoire begroting	Stand 1e suppletoire begroting
1. Rekening courant RHB 1 januari	47.340	- 23.711	23.629
2. Totaal operationele kasstroom	557	677	1.234
-/- totaal investeringen	- 12.564	12.564	0
-/- totaal boekwaarde desinvesteringen			0
3. Totaal investeringskasstroom	- 12.564	12.564	0
-/- eenmalige uitkering aan moederdepartement			
-/- storting door voormalig moederdepartement		17.363	17.363
-/- aflossingen op leningen	- 4.138	4.138	0
+/- beroep op leenfaciliteit	12.564	- 12.564	0
4. Totaal financieringskasstroom	8.426	8.937	17.363
5. Rekening courant RHB 31 december (inclusief deposito) (=1+2+3+4)	43.759	- 1.533	42.226

Toelichting

Het kasstroomoverzicht geeft aan hoeveel kasmiddelen beschikbaar zijn gekomen of naar verwachting zullen komen en op welke wijze gebruik (is/of) zal worden gemaakt van deze middelen.

Ad 3a, 4c, 4d.

Alle lopende leningen zijn in 2014 afgelost.

Ad 3b.

De stijging van de operationele kasstroom wordt met name veroorzaakt door een betaling door Defensie voor de al in 2014 aangekochte panden.

Baten-lastenagentschap DVD (Eerste Supplettoire begroting)

Doelmatigheidsindicatoren

Doelmatigheidsindicatoren c.q. kengetallen

Omschrijving generieke deel	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutaties (+ of -) 1e supplettoire begroting	Stand 1e supplettoire begroting
	2015	2015	2015
Vte'n totaal	831	- 95,5	735,5
- waarvan in eigen dienst	796	- 95	701
- waarvan inhuur	35	- 0,5	34,5
Saldo van baten en lasten (%)	0,3%	- 1,6%	- 1,3%
Omschrijving specifiek deel			
	2015	2015	2015
Kostprijzen per product(groep) DVD			
Expertise & advies	72	8	80
Verwerving & Afstoting excl. COVO	67	7	74
COVO	60	6	66
Instandhouding	58	4	62
Gemiddelde kostprijs product	62	5	67
Tarieven		zie kostprijzen per product	
Omzet per productgroep (pxq) in K€			
Expertise & advies	6.793	- 1.183	5.610
Verwerving & Afstoting excl. COVO	16.300	700	17.000
COVO	1.600	300	1.900
Instandhouding	30.260	7.096	37.356
Beveiliging			
Overig	10.300	- 8.960	1.340
Servicelevels (norm = 80%)	83%	81%	80%
Productiviteit (omzet K€ per directe medewerker)	90	80,7	96
Projecttevredenheid (norm = 90%)	95%	95%	95%

Toelichting

De kostprijzen zijn afgestemd op de realisatie 2014. De verwachting is dat de situatie in 2015 niet veel zal afwijken.

De servicedienst is bij de overgang naar Wonen en Rijksdienst achter gebleven bij Defensie. De omzet wordt daardoor lager.

3.7 Dienst van de Huurcommissie (DHC)

Bij het opstellen van de begroting bestond nog maar een beperkt inzicht in de werklust van DHC en de daaraan verbonden kosten in samenhang met de aard en omvang van de verzoeken om geschilbeslechting in het lopende jaar, dat de basis vormt voor de offerte aan en de opdracht van de opdrachtgevende beleidsdirectie van het directoraat-generaal Wonen en Bouwen. Inmiddels heeft die opdrachtverlening plaatsgevonden, en kan op basis daarvan de raming van baten en lasten geactualiseerd worden.

De Regeling Agentschappen stelt dat het een baten-lastenagentschap is toegestaan een eigen vermogen aan te houden tot een bedrag van 5% van de gemiddelde jaaromzet van de afgelopen drie jaren. Met het resultaat van 2014 wordt het maximaal toegestane eigen vermogen met € 0,182 mln. overschreden. Conform genoemde regeling wordt dit bedrag in 2015 uitgekeerd aan de eigenaar. Deze heeft ingestemd met het voorstel om dit bedrag in 2015 weer aan DHC ter beschikking te stellen omdat het eigen vermogen in 2015 zal dalen onder het vermelde maximum als gevolg van de verliesgevende opdracht voor de in 2015 uit te voeren werkzaamheden. De verwerking van deze uitkering aan respectievelijk van het moederdepartement, leidt tot aanpassing van het kasstroomoverzicht.

Baten-lastenagentschap DHC Suppletoire begroting 2015 (Eerste suppletoire begroting)

Exploitatieoverzicht

(Bedragen x € 1.000)

Omschrijving	(1)	(2)	(3)=(1)+(2)
	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutaties (+ of -) 1e suppletoire begroting	Totaal geraamd
Baten			
Omzet moederdepartement	9.976	1.400	11.376
Omzet overige departementen	0	0	0
Omzet derden	1.666	- 383	1.283
Rentebaten	0	0	0
Bijzondere baten	0	2.000	2.000
Totaal baten	11.642	3.017	14.659
Lasten			
Apparaatskosten	10.342	2.174	12.516
- personele kosten	4.378	2.935	7.313
- <i>Waarvan eigen personeel</i>	<i>3.686</i>	<i>1.937</i>	<i>5.623</i>
- <i>Waarvan externe inhuur</i>	<i>692</i>	<i>998</i>	<i>1.690</i>
- materiële kosten	5.964	- 761	5.203
- <i>Waarvan apparaat ICT</i>	<i>0</i>	<i>2.060</i>	<i>2.060</i>
- <i>Waarvan bijdrage SSO's</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Rentelasten	0	0	0
Afschrijvingskosten	1.300	- 397	903
- materieel	500	- 428	72
- <i>Waarvan apparaat ICT</i>	<i>250</i>	<i>- 250</i>	<i>0</i>
- immaterieel	800	31	831
Overige lasten	0	0	0
- dotaties voorzieningen	0	0	0
- bijzondere lasten	0	2.000	2.000
Totaal lasten	11.642	3.777	15.419
Saldo van baten en lasten	0	- 760	- 760

Toelichting

Baten

Omzet moederdepartement

De omzetverhoging vloeit voort uit de begin 2015 verstrekte opdracht aan DHC voor de in 2015 uit te voeren werkzaamheden inzake de geschilbeslechting op basis van de Uitvoeringswet huurprijzen woonruimte.

Omzet derden

De verwachte opbrengst uit leges is verlaagd op grond van het aantal verwachte leges-veroordelingen in 2015 en het (op basis van ervaringscijfers) verwachte gemiddelde bedrag per legesveroordeling.

Bijzondere baten

Ten behoeve van een aantal specifieke projecten heeft het moederdepartement in 2011 specifieke bijdragen toegezegd en bij wijze van voorschot betaald. Jaarlijks wordt de definitieve hoogte van deze bijdragen bepaald op basis van de daadwerkelijk gemaakte kosten (zie verder onder *bijzondere lasten*).

Lasten

Apparaatskosten

Op grond van de verwachte werklast in 2015, is de omvang en samenstelling van de personele inzet bepaald. Deze bestaat naast de vaste medewerkers van DHC uit de inhuur van extern personeel, met name om de piekbelasting rond de jaarlijkse huurverhoging per 1 juli op te kunnen vangen. De raming van de materiële kosten kon op grond van de realisatie in 2014 verlaagd worden. In de oorspronkelijk vastgestelde begroting was per abuis geen bedrag vermeld voor de ICT-gerelateerde apparaatskosten, in de tabel is alsnog het hiervoor geraamde bedrag vermeld; deze kosten hebben vooral betrekking op het beheer van het ICT-systeem dat het proces van geschilbeslechting ondersteunt.

Afschrijvingen

De verwachte afschrijvingskosten zijn, mede op grond van de realisatie in 2014, verlaagd.

Bijzondere lasten

Deze lasten hebben betrekking op werkzaamheden en kosten voor specifieke projecten die niet in de 2015-kostprijzen en tarieven voor de opdrachtgever verwerkt zijn, maar waarvoor een aparte vergoeding van de opdrachtgever wordt verkregen op basis van daadwerkelijk gemaakte kosten. Het gaat daarbij om het project «Verbetering van de digitale dienstverlening» en het project «Behandeling van inkomensafhankelijke huurverhogingsgeschillen». Op grond van de realisatie in 2014 en de verwachtingen met betrekking tot de 2015-activiteiten, kan thans een raming van de hiermee gemoeide kosten gemaakt worden; deze kosten worden gedekt door de hierboven genoemde «bijzondere baten».

Saldo van baten en lasten

Naar verwachting zal het exploitatieresultaat – € 0,76 mln. bedragen als gevolg van de verliesgevende 2015-opdracht. Dit zal ten laste van het eigen vermogen gebracht worden, dat mede dankzij de hiervoor vermelde eenmalige uitkering van de eigenaar in 2015, naar verwachting niettemin per ultimo 2015 positief zal zijn.

Suppletoire begroting 2015 (Eerste suppletoire begroting)

Kasstroombegroting baten-lastenagentschap DHC

(Bedragen x € 1.000)

	(1)	(2)	(3)=(1)+(2)
	Oorspronkelijk vastgestelde begroting (1)	Mutaties (+ of -) 1e suppletoire begroting	Stand 1e suppletoire begroting
1. Rekening-courant RHB 1 januari 2015	3.340	3.657	6.997
2. Totaal operationele kasstroom	1.300	- 2.060	- 760
Totaal investeringen (-/-)	- 1.300	397	- 903
Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	0	0	0
3. Totaal investeringskasstroom	- 1.300	397	- 903
Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)	- 416	- 182	- 598
Eenmalige storting door het moederdepartement (+)	0	182	182
Aflossingen op leningen (-/-)	0	0	0
Beroep op leenfaciliteit (+)	0	0	0
4. Totaal financieringskasstroom	- 416	0	- 416
5. Rekening-courant RHB 31 december 2015(=1+2+3+4)	2.924	1.994	4.918

Toelichting

De verhoging van het tegoed bij de Rijksboekhouding per 1 januari 2015 is gebaseerd op het desbetreffend bedrag zoals opgenomen in de Jaarrekening 2014 van DHC.

De uitkering aan respectievelijk van het moederdepartement ad € 0,182 mln. heeft, zoals hiervoor vermeld, betrekking op het surplus aan eigen vermogen per ultimo 2014 dat uitgekeerd moet worden aan de eigenaar, en het besluit van de eigenaar om dit bedrag in 2015 weer ter beschikking te stellen aan DHC teneinde het eigen vermogen in 2015 te versterken.